Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 11. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Ridefogdens Søn (af C. A. Thyregod), m. m.

Med 11 Billeder.

Kjøbenhavn.
A. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1881.

Ridefogdens Søn.

Fortælling

af

C. A. Thyregod.

For to Aarhundreder siden udgjorde Kilholt By en Samling af faldefærdige Hytter, hvis forrevne Lyngtag og brustne Lervægge ydede et fattigt Ly til en Befolkning, der kun formaaede at skaffe sig Sulteføde ved at dyrke de omgivende forpinte Sandagre. Modsætningen til Landsbyens Usselhed var dog ikke fjærn. Hinsides den stille Sø og omgivet af Skov og Enge stod den Gang Kilholtslund som en anselig Herreborg med røde Tage og høje Tinder. Igjennem lange Tider havde den suget Marven af dens fattige Omgivelser, saa det ikke var at undres over, den selv bugnede i yppig Fylde.

Tiderne skifter. I vore Dage staar den forhen saa usle Landsby forynget med velbyggede Bøndergaarde og forholdsvis frodige Marker, medens Herregaarden er forsvunden, og paa Voldstedet staar kun en fattig Fiskers Hytte. Skoven — ja den er ogsaa borte, og de mægtige Ege- og Bøgetræer har maattet vige Pladsen for den seje og ihærdige Lyng, og kun enkelte forkrøblede Buske minder om, at her en Gang har staaet en Skov.

Der er dog ikke sket nogen pludselig Omvæltning, men en lang og trang Overgang har fundet Sted gjennem Tider og Tilskikkelser, der har været bitre for Befolkningen i Borgen som i Hytterne. Et enkelt Billede fra Overgangstiden skal her oprulles.

For to hundrede Aar siden ejedes Kilholtslund af Peder Lange, der tilhørte en Adelsslægt, som i sin Tid var baade udbredt og mægtig. Men det var gaaet tilbage for den, som for de fleste Adelsfamilier i hine Tider, og han selv var et

temmelig træffende Exempel paa en Slægt og en Stand, der saa at sige har overlevet sig selv. Ond var han ikke, han

var tværtimod ganske godmodig; men med hans Dygtighed var det ikke videre bevendt i nogen Retning, og det store Gods, han ejede, var i det syttende Aarhundredes Krige blevet udpint og forarmet, uden at han mægtede at ophjælpe det. Han brød sig mest om Jagten og var især stræng mod Krybskytter; men Godsstyrelsen var igjennem lange Tider overladt til Ridefogden Henning, og det forbedrede ikke Sagerne. Henning var ganske vist en redelig Mand, der ikke snød sin Herre for en Skilling, men han var lige saa lidt Bondeplager som Peder Lange selv, og saa gik det med Skatter og Landgilde, som det kunde, og mangen Gang ikke, som det skulde. Henning var gift. Hans Kone Katrine styrede Peder Langes Husvæsen; thi han var Enkemand og havde en ung Datter, der hed Juline.

En Dag ved Midsommers Tid 1669 kom der en fremmed ridende til Gaarden paa en skindmager og bovlam Hest. Han var temmelig lurvet klædt, og da han steg af Hesten oppe foran Herskabsdøren, saas det, at ogsaa han haltede lidt paa den venstre Fod. I øvrigt var han en høj, anselig Mand lidt over de tredive Aar. Han var meget koparet og havde

en lang skjæv Næse. Med alt det havde han noget bydende i sit Ydre, og hans Klædedragt, hvor medtaget den end var, tydede heller ikke paa en Mand af Almuen.

Den tolvaarige Juline Lange stak sit næsvise Ansigt ud af et Vindue og lo, og hendes Latter gjenspejlede sig fra et ungdommeligt Krølhoved, der med en Gaasefjer i Munden viste sig i Skriverstuens Vindue henne i den vestre Fløjbygning. Det var Ridefogdens Jakob, en 16aarig Knøs, og han bekvemmede sig omsider til at gaa ned til den fremmede, der syntes at have ventet en venlig Modtagelse og nu stod der og var forlegen med, hvor han skulde gjøre af sin stivbenede Ganger. Imidlertid havde han opfattet de to leende Ansigter og adskilligt mere med sit skarpe Blik; men for Knøsen nævnede han sig som Palle Rostrup, en Adelsmand, der var langt ude beslægtet med Peder Lange.

Jakob Henningsen modtog denne Meddelelse med skyldig Ærbødighed, sagde, at hans Herre var paa Jagt, hvorpaa han modtog Hesten og kaldte ad en Staldkarl, medens Gjæsten steg op ad Trappen og gik ind i Huset.

Palle Rostrup var en fattig og hjemløs Adelsmand, saadan som der var flere i de Tider; men Peder Lange var ikke den Mand, der saa ned paa en fattig Frænde, han modtog ham ved sin Hjemkomst som en kjær Gjæst, og at denne fra først af havde et Horn i Siden paa Herremandens Datter og Ridefogdens Søn, fordi de havde let ad ham, det mærkede man ikke strax noget til. Palle slog sig til Ro paa Kilholtslund, og da Herremanden ikke gjorde Indvendinger derimod, søgte Gjæsten at gjøre sig nyttig. Han stræbte at faa Indsigt i Godsets Styrelse og Regnskaber og kom snart til den Overbevisning, hvilken han og søgte at bibringe Peder Lange, at det dermed stod saa galt til som muligt. Herremanden gad ikke eller kunde ikke sætte sig tilstrækkeligt ind i Sagen, men saa dog snart, at Palle i visse Maader havde Ret. Henning fik sin Afsked; men Peder Lange vilde dog ikke helt slaa Haanden

af sin gamle Tjener, om hvis Redelighed han var overbevist, om han end maatte tvivle om hans Dygtighed. Han gav ham Kilholts Mølle i Fæste, hvorhos han beholdt Jakob paa Skriverstuen, hvor nu Palle Rostrup blev raadig. Henning tog selvfølgelig sin Kone med til Møllen, og saa antog Palle en lejet Husholderske, der ligesom alt paa Gaard og Gods maatte staa under hans Befaling. Kun Juline dannede en drillende Modstandsmagt, og deri maatte han finde sig, da hun var sin Faders Øjesten.

Saa gik der Aaringer, og alt paa Godset kom ogsaa i en noget anderledes Gænge. Træhest, Hundehul og slige Plagemidler, der i Hennings Tid havde henstaaet ubrugt, fandt nu flittig Anvendelse. Det gik vist ogsaa bedre med Bøndernes Udredelser, men hvordan det saa gik, blev Herremandens Kasse ikke rigeligere forsynet, saa Peder Lange begyndte at tro, han havde gjort Henning Uret. Det var maaske noget derfor, at han holdt sin beskyttende Haand særligt over ham. Han maatte ikke fortrædiges, selv om han kom til at staa til Rest med Afgifter, hvilket tit var Tilfældet. Jakob skulde ogsaa behandles godt, og Jakob var desuden til megen Nytte, da han var langt dygtigere til Skrivning og Regning end Palle selv.

Bønderne klagede til Herremanden over Palles Adfærd; det hjalp ikke. Saa bandede de ham mellem sig selv indbyrdes; det hjalp lige saa lidt. De jamrede sig til Henning over Tilstanden, thi nu kunde de ret skjønne paa hans Godmodighed. „Gid Troldene vilde tage den skjævnæsede Skjælm der oppe!“ sagde en Møllegjæst med en Haandbevægelse mod Herregaarden.

„Har intet imod det,“ sagde Mølleren tørt.

„Gud naade os, naar han bliver vor Herremand!“ sagde en anden Møllegjæst.

„Det bliver han da vel aldrig,“ mente den første.

„Det skal du ikke bande paa. Jeg tør sige, han har Tanker om at faa baade Jomfruen og Gaarden.“

„Jomfruen? Jomfru Juline! Hun er jo kun et Barn! Et nydeligt Barn er hun, og han er et grimt Spøgelse og en hel Snes Aar ældre end hun. Og saa er han saa fattig som en Kirkerotte og saa ud som en forløben Pjaltekræmmer, da han kom her til.“

„Vor Husbond er da heller ikke rig, og man har set saa galt før.“

„Nej, det er der da ingen Mening i. Hvad siger du til den Spaadom, Henning?"

„Ingen Ting. Man skal intet forsværge uden at bide sin egen Næse af," svarede Mølleren.

„Der kan du høre!" sagde den anden Møllegjæst.

Men den, som i alt Fald ikke drømte om sligt, var vistnok Jomfru Juline Lange. Hun var, som Bonden havde sagt, et yndigt Barn. Lidt forkjælet, lidt overmodig var hun maaske og egentlig ingen regelmæssig Skjønhed, men hun var frisk og skjær, med en lille Opstoppernæse, som hun temmelig dristig satte til Vejrs, med langt, fagert lysebrunt Haar og yndige Smilehuller i Rosenkinderne. Saaledes gik hun, sytten Aar gammel, en Sommermiddag i Kilholtlunds Have. Solen brændte for oven, intet Blad rørte sig, og Søen laa blank som et Spejl. Alle Fuglerøster tav, og kun Sommerfugle og Blomster og den unge Pige syntes ret at finde sig til Pas i Havens Blanding af Solskin og Skygge. Juline gik paa Sommerfuglejagt, men enten det nu var, fordi hun ikke havde Held med sig, eller hun kom i Tanker om, at den Idræt ikke egnede sig for saadan en stor Pige, saa lod hun Jagten fare og gav sig til at knalde med Lindeblade, saa det gav Gjenlyd fra den høje grundmurede Hovedbygning. Imidlertid gik hun adstadigt hen imellem de høje Elle- og Lindetræer, der dannede som et Skovbælte mellem Søen og den egentlige Have.

Hun var nu henne ved det nordvestre Hjørnetaarn, hvor et tæt Hasselkrat lukkede for Enden af Lindegangen. Her raslede det i Buskene, og et smukt og lyst Krølhoved stak frem, det samme Hoved, der i Skriverstuevinduet havde let af

Palle Rostrups bedrøvelige Indtog; men det var nu fem Aar siden, og den unge Knøs var bleven til en fuldvoxen Ungersvend, skjønt han endnu hed „Jakob Skriverdreng".

„Tys, Jomfru!" udbrød han. „Palle har, som I ved, sit Værelse her i Taarnet, og han er gaaet ind at sove."

„Nu, lad ham saa sove til Dommedag," sagde hun leende.

„Men I slaar jo Knald, som I vilde opvække døde, og saa kan han da ikke sove."

Hun knaldede imidlertid endnu en Gang, saa bortkastede hun den sidste Bladlevning og traadte nærmere til Buskværket, hvor Ynglingen nu ogsaa kom helt frem, og saa blev der hvisket og vexlet Kjærtegn, og det var menneskelig talt ikke at forarges over; thi de var begge saa unge, saa smukke og elskelige, at ingen med Ret kunde undres over, at de under deres Samværen fra Barndommen af var komne til at holde af hinanden. Men betragtet fra en anden Side saa det jo rigtignok galt ud med et saadant Forhold imellem den højbaarne Adelsjomfru og den ringe Skriverdreng.

Palle Rostrup sov ikke. Han havde fattet en vis Mistanke, thi det var jo ikke første Gang, de to unge opsøgte en skjult Krog for at fortælle hinanden deres Hemmelighed. Ofte havde han dog gaaet paa Sporjagt med ringe Held, men denne Gang var han ogsaa paa Færde og havde Lykken med sig, og saa listede han sig tilbage og kaldte ad Peder Lange, der ved den bragte Efterretning hastig fik Middagsluren gnedet sig af Øjnene. Væbnet med en forsvarlig Hundepisk og med Palle i Hælene skyndte han sig til Gjerningsstedet, hvor de to Syndere tænkte paa Fred og ingen Fare, lige til Herremandens Pisk susede dem om Ørene, saa

de for fra hinanden ligesom et Par Smaafugle, naar Høgen slaar ned, og de mærker det i det yderste Øjeblik. Pisken

hvinede atter, og Jakob fik et Par ordentlige Rap; men Manden skaanede sin Datter, uagtet han slet ikke kunde vide, om hun havde mere eller mindre Skyld end Ynglingen.

Palle vilde dog nok have undt hende en Tugtelse med og lod et Par velvillige Ord falde derom; men Manden svarede blot: „Børnestreger! Der skal aldrig nævnes et Ord derom." Palle var nær ved at stivne af Undren, da han hørte det, men siden skjønnede han, at det alene var Pigen, som denne Skaansomhed skulde gjælde, thi endnu samme Dag blev Jakob sendt bort fra Gaarden og afgivet til et Rytterregiment.

Den vældige Godsstyrer fik nu mere fri Hænder, navnlig til at komme til at tumle med Henning i Møllen, hvilket hans Fingre længe havde kløet efter. Herremandens Forbitrelse mod Sønnen naaede ogsaa til Faderen, og nu blev der rodet op i de mange Afgifter, som han stod tilbage med. Møllerens Ejendele blev solgte, men slog ikke til, saa blev det kjendt for Ret, at han skulde have forbrudt sit Fæste —

Palle var desuden stemt for, at han skulde have sig en ordentlig Ridetur paa Træhesten, men det vilde Peder Lange ikke tillade, hvorimod han forbarmede sig over sin fordums Tjener i den Grad, at han gav ham Fæstebrev paa en næsten øde Gaard, Bratbjærg, som ligger en lille halv Mil norden for Kilholt i et vildt Bakkestrøg, der den Gang mest var sort Hede og uvejsomme Skrænter. Denne Gaard var ussel baade paa Avl og Bygning, men Henning med Kone og Datter fik dog Tag over Hovedet; Husbonden overlod ham til Besætning to gamle Heste og en overløben Ko. Mølleren vidste ikke ret, enten han skulde takke Herremanden eller bande ham; men han var dog mest tilbøjelig til det sidste.

Jakob Henningsen havde ikke været ved Regimentet ret længe, inden den skaanske Krig udbrød 1675. Denne Krig var forholdsvis meget ødelæggende, thi Døden holdt en forfærdelig Høst paa de blodige Slagmarker og næppe mindre ved de smitsomme Sygdomme, der rasede i Hæren og paa Flaaden. Jakob havde god Lykke, thi Døden skaanede ham, uagtet han altid var uforfærdet over for Faren. Da han havde faaet en bedre Opdragelse end de fleste og derhos var kjæk og snarraadig, blev han snart forfremmet til Korporal og blev Tid efter anden betroet til at lede mindre Foretagender, som han udførte med Kløgt og Raskhed. Det følgerigeste af disse Foretagender fandt Sted en Foraarsnat 1677, da han i Spidsen for 24 Mand opsnappede et fjendtligt Vogntog, som indeholdt Varer til en Værdi af over 7000 Rd. Generalen roste ham meget for denne Bedrift, gav ham Udsigt til videre Forfremmelse og lovede ham og de andre Deltagere i Toget Penge for det gjorte Bytte. Det trak dog i Langdrag. Flertallet af de 24 Mand faldt i senere Træfninger, og højere vedkommende mente maaske, at det kunde gaa lige saadan med de øvrige og med den kjække Korporal, og Døden er en sikker Betaler. Død Mand kommer sjælden og kræver Byttepenge.

Ret megen Brevvexling mellem Jakob og hans Fader kunde der under den Tids Forhold ikke finde Sted, men han savnede dog ikke Efterretninger hjemme fra, thi det umaadelige Forbrug af Mandskab, Krigen krævede, førte jævnlig unge Mennesker fra Kilholts Omegn til Krigsskuepladsen. Tilstanden i den hjemlige Egn var alt andet end god, thi Krigen brugte ikke alene mange Mennesker, men ogsaa mange

Penge, og Landet var allerede noksom forarmet i Forvejen. Der har vel næppe under nogen dansk Regering fundet en saa almindelig og systematisk Udsugelse Sted som i Kristjan den femtes Dage. Hoffet og dets nærmeste svømmede i Overflod og Pragt og stillede udad til en blændende Glans til Skue; men det var Elendighedens Forgyldning, og den fattige Befolkning afpintes den yderste Skilling. Det var ikke blot Bønderne, det gik ud over. Herremændene, for saa vidt de ikke havde den Lykke at kunne bade sig i Hoffets Straaleglans, gik det lige saa ilde, saa meget mere, som de til en vis Grad var ansvarlige for deres undergivnes Skatter. Og alt beskattedes, hvad beskattes kunde. Der krævedes Kopskat, Ildstedskat, Kvægskat, Indførselstold og Udførselstold, Levering af Heste og Korn, der optoges Tvangslaan, og det var, kort sagt, et Skattevæsen uden Regler og Grænser. Misvært slog sig til, og Hungersnød herskede i Landets fleste Egne. Forknytheld og Misfornøjelse var derfor almindelig; men den unge Enevoldsmagt, der syntes ret at ville prøve sin Styrke, holdt med Strænghed ethvert Udbrud deraf i Tømme.

Palle Rostrup skaanede, som sagt, ikke Godsets Bønder, men hans Haardhed syntes ikke at øge Peder Langes Indtægter, og Herremanden maatte Tid efter anden optage Laan. Da lyttede han omsider til et Forslag, som den snilde Godsstyrer gjentagende var fremkommet med. Palle fik Gaard og Gods i Forpagtning med fuldstændig Raadighed, og Herremanden og hans Datter havde kun et knebent Udkomme, saa de omtrent var Fledføringe hos Palle Rostrup. Rygtet, at han havde udset sig Juline til Hustru, vandt Bestyrkelse og naaede ogsaa Jakob Henningsen; men det bekymrede ham ikke stort, thi han stolede paa hendes Trofasthed og mente, at hendes Fader aldrig vilde øve Tvang mod hende. Juline var tidlig bleven moderløs, men i Jakobs Moder havde hun haft en forstandig Opdragerske, og skjønt hun ogsaa mistede denne sin Plejemoder i en ung Alder, var hun af den Slags gode kvindelige Naturer, der saa at sige kunde opdrage sig selv, saa hun var bleven en brav og ædel Pige, ikke uden visse kaade Luner, men ærlig og viljefast. Jakob saa kun et, der stillede sig i Vejen for deres Kjærlighed, nemlig deres ulige Stand. Men kunde han ad Krigens Vej vinde frem til en anset Stilling og nogen Formue, saa turde han dog nok opløfte sine Øjne saa højt som til en forarmet Adelsmands Datter. Død eller Forfremmelse var derfor hans Løsen; han trøstede sig ved den Erfaringssætning, at Lykken

oftest staar den kjække bi, og han vilde langt foretrække Forfremmelsen for den anden Udgang.

En skjøn Dag udbredte sig i Kilholt og Omegn det Rygte, at Peder Lange skulde have begaaet en grulig Misgjerning, der vilde paadrage ham haard Straf, men man fik næppe Tid til at undres over, hvad den skikkelige Herremand da kunde have bedrevet, før den Efterretning indløb, at han pludselig var afgaaet ved Døden. Sorgen derover var maaske ikke stor, og nogen Sørgehøjtid blev der heller ikke holdt, thi Palle Rostrup sagde, at det maatte ikke være, da den afdøde var en saa godt som lovfældt Mand. I al Stilhed blev Ligkisten sat paa en Vogn og kjørt af Gaarde ved Nattetid for at føres mange Mile bort til Familiebegravelsen i Brejning Kirke; og der var dem, som mente, at han slet ikke kom i Familiegraven, men blev jordet et eller andet Sted i vanhellig Jord, hvilket Øvrigheden havde befalet formedelst den omtalte Misgjerning. Andre paastod, at han slet ikke var død, men flygtet ud af Landet, saa det kun var en Skinbegravelse, der havde fundet Sted. Der udspredte sig forskjellige andre mer eller mindre urimelige Rygter, som til Dels endnu lever i Folkemunde der i Egnen.

En Dag i Begyndelsen af 1680 havde Mads Jensen i Kilholt været et Ærende ovre i Nabosognet, og da han var paa Tilbagevejen, satte det til med et voldsomt Snefog. Vejen førte ham forbi Bratbjærg, hvor Henning Møller boede, og han gik da ind, for en Stund at komme i Læ for Uvejret. Bratbjærggaarden havde tidligere været en ret anselig Bondegaard, men nu var den søndre Længe nedfalden og laa paa Jorden som en Dynge gammelt Ler og Tækkelyng; den vestre Længe

prangede med hullede Vægge og forrevent Tag, men den nordre Længe var nogenlunde i Stand, og Stuehuset øster i Gaarden saa temmelig fast ud og havde Vægge af Flintesten, Affald fra de forladte Kalkgrave i den stejle Banke, som Stuehuset til Dels var gravet ind i.

Mads kom ind og bød „Gudsfred i Stuen". Henning, der sad og skrævede foran det blussende Tørvebaal paa Arnen, bød ham sidde ned, løftede med det samme sin ene Fod og gav med Træskoen et Spark mod den nære Sidedør. Derpaa spurgte han Gjæsten: „Hvad nyt har du at fare med?"

„Jeg har været ovre i Rørdal og vilde haft Penge for en Kvie, jeg har solgt; men jeg fik ingen. Du spørger om nyt! Ja, det er daarligt nyt, jeg ved: der er nu igjen kommet Bud efter en stor Kopskat og Kvægskat."

„Ikke andet? Det er jo ikke nyt," mente Henning.

„Nej, des værre! Men hvor skal det ende? De store Skatter var der Mening i, mens Krigen varede, men nu er der jo Fred, og det bliver endda jo længer, jo værre."

„Der har jo heller ingen lovet, det skulde blive bedre. Jeg synes ellers, det kan være det samme, enten Kongen tager det, du har, eller Palle Rostrup tager det. Af med det skal du jo. — Jeg bryder mig ikke om Skatterne; jeg betaler ingen, formedelst jeg har intet at betale med. Det lader jeg Herremanden om."

„Men vi har jo ingen Herremand nu."

„Vi faar os vel nok en igjen."

„Men sig mig, Henning! — du er i saa mange Ting klogere end vi andre — hvordan hænger det sammen, alt det, der fortælles om Peder Lange?"

„Det hænger godt sammen. Han havde det netop ligesom du; han var utilfreds med de store Skatter, og saa var det i et lystigt Lag, han kom til at sige: „Vor forrige Konge frastjal os vor Magt; den nuværende plyndrer os for vore Penge, og den næste ender vel med at flaa os." At sige saadant et Ord er værre end at slaa ti Bønder ihjel, og Udfaldet blev, at han skulde over til Kjøbenhavn at kysse den blaa Jomfru."

„At kysse en Jomfru er da ingen Ulykke, især om hun er nogenledes kjøn."

„Saa, du ved ikke, hvad den blaa Jomfru er?"

„Saamænd ved jeg ej; men det er kanske saadant et Stykke løst Kvindfolk, som en ærlig Karl helst vil undgaa."

„Nej, saa meget løs skal hun ikke være: hun er af Jærn."

„Fanden heller! Det er vel Spøg?“

„Spøgen er tynd. Ser du! Den, som er dømt til at kysse den blaa Jomfru, gaar først ind ad en stor Dør.“

„Nu!“

„Saa ser han en Trappe, som han skal op ad, og oven for Trappen staar der en Jomfru, som er skjøn at se til og klædt i blaat Silke. Han stiger da op, men Jomfruen er en stor Dukke af Jærn og indrettet med Lodder og Trisser og Hjul. Naar Synderen er halvvejs oppe, aabner hun Armene, og saa snart han er paa det øverste Trin, slaar hun dem sammen om hans Hals. Men Armene er skarpe Hakkelseknive, og med dem klipper hun hans Hoved af saa glat, som jeg med Sax kan klippe en Halmvippe over.“

„Den Jomfru er da ikke sød at faa Kys af. — Ak, ja! Det er svært, hvad de højlærde kan hitte paa for at plage Menneskens Børn. Men da ved jeg, vor Husbond kom ikke afsted at hente sig det dyre Kys!“

„Nej, han døde af Forskrækkelse, inden det kom saa vidt.“

„Det er rimeligt; men de siger ogsaa, at han slet ikke er død, og at det var en tom Kiste, de kjørte bort med.“

„Det er noget Snak! Du kan da nok vide, at i disse knappe Tider er der ingen, der koster en Ligkiste, inden han skal bruge den.“

„Ja, aa ja; men det er svært, saa godt du er underrettet. Vi nede i Byen ved ikke nær saa god Besked.“

„Jeg har været Møller, ved du, og en Møller ved Besked om alt; det hører til Haandteringen.“

„End din Søn? Han er vel ovre i Kjøbenhavn endnu.“

„Det er han vel; men jeg har ellers ikke Stunder at holde Snak,“ sagde Henning og rejste sig. „Jeg er bange, Ulvene river alle mine Faar ihjel.“

„Død og Kritte! Ja, det kan være galt nok, er dine Faar ude i det Vejr. Og din Kone og Datter er kanske ude at søge efter Faarene allerede.“

„Ja, det er nok saadan omtrent,“ sagde Henning og bød Farvel til den bortgaaende Gjæst, medens han selv gjorde Mine til at iføre sig sin Faareskinds Ydertrøje. Aldrig saa snart var dog Gjæsten ude af Døren, før Manden smed Trøjen hen i en Krog og sparkede paa ny til Stuens Sidedør med sin Træsko. Den aabnedes strax efter, og ind ad den traadte en smuk ung Mand med en Krigsmands Væsen og Holdning. Det var Jakob Henningsen, og med ham fulgte hans Moder og Søster.

„Jeg sparkede paa Døren," sagde den gamle, „for her kom fremmede, og I lo og snakkede saa stærkt, at han let kunde tænkt, der var særegne Ting paa Færde, og Mads er baade nysgjerrig og snakkesyg."

„Men I talte om Faarene!" sagde Sønnen. „Er de ude i det Vejrligt?"

„Brøvl! Det var noget, jeg bildte ham ind for at blive af med ham. — Er I færdige med Tilberedelserne?"

„Ja, omtrent."

„Nu, i det Vejr kan der vel ikke blive noget af?"

„Vejrliget er netop passende; men det kan jo gjærne være, at I krymper eder ved det. I saa Fald vil jeg vove paa det alene."

„Nej, jeg vil dog nok være med," sagde Henning. „Snesog kyser mig ikke, og jeg skylder jo en Tak for sidst fra tidligere Dage."

Af det foregaaende vil det være fremgaaet, at Egnens Befolkning ikke var paa det rene med, enten Herremanden var levende eller død. Henning havde lige til det sidste Døgn været lige saa uvidende derom som de andre. Historien om den blaa Jomfru havde han ikke digtet, thi det er et gammelt Sagn, som mange endnu tror paa, at Kongen havde en saadan Henrettelsesmaskine, der lejlighedsvis blev anvendt mod Misdædere af høj Stand, navnlig saadanne, som i Ord eller Gjerning havde fornærmet kongelige Personer. Man siger, det først var den menneskekjærlige Frederik den sjette, som afskaffede det blaa Uhyre. I Kristjan den femtes Tid vidste man, at der holdtes skarpt Udkig mod den gamle danske Adel, som var misfornøjet med den ny Statsordning. Regeringen frygtede for Oprør og Sammensværgelse og straffede strængt enhver Mishagsytring, som kom fra den Kant, og Peder Langes Udtalelse var af den Natur, at den efter den dagjældende Lovgivning berettigede til at straffe ham med Tab af „Ære, Liv og Gods". Det laa da nær at tænke paa den berygtede blaa Jomfru, og Henning havde tidligere hørt Sagen, som han fortalte den. Sandheden var imidlertid, at der slet ingen Beslutning var taget over Peder Lange, men hans ubetænksomme Ytring var bragt frem paa højeste Steder, og en Stormand, der var velsindet imod ham, havde under Haanden ladet ham vide, at der var udstedt Ordre til hans Paagribelse, og at han kunde vente den strængeste Medfart. Da der saa kom en Afdeling Soldater for at fængsle ham, maatte de vende tilbage med den Besked, at han var død og

begraven. Sagen kom da til at hvile, men den for Egnens Folk saa mærkelige Tildragelse gav Anledning til forskjellige Rygter.

Det var blevet Aften efter den nys omtalte Vinterdag. Paa Kilholtslund i et stort, skummelt Værelse, hvis Egetræs Panel var blevet sort af Ælde, brændte der to Lys, hver paa sit Bord og i Stuens modsatte Hjørner, medens det øvrige Rum var indhyllet mere eller mindre i Halvmørke. Ved det større Bord sad Godsets Forpagter og egentlige Hersker, Palle Rostrup, og bladede i nogle Papirer og Regnskaber. Han var nu anderledes velklædt, end da han først kom til Gaarden, men var ellers i sit Ydre omtrent den samme. Mere forandret var den anden tilstedeværende Person, Juline Lange, som sad med sin Syramme ved det andet Bord; hun var bleven højere, smækrere, egentlig smukkere end i sin tidlige Ungdom; men hun var vistnok mindre lykkelig, thi hendes Kinder var blege, og over hele det fagre Aasyn var der et Udtryk af Bekymring og forsagende Træthed. Ved hendes Fødder laa en stor lysegul Hund af saa kaldet dansk Race; den holdt Øje med hendes Adfærd, og naar hun nu og da lod Naalen synke og lyttede efter Stormens Tuden i den gamle Bygnings mange Skorstene og Kaminer, saa løftede ogsaa Hunden sit Hoved og lyttede. Uvilkaarligt trængte en Gang et dybt Suk frem af Jomfruens Bryst.

„I sukker, hjærte Jomfru!" udbrød nu Palle og fæstede paa hende et Blik, der ikke ganske stod i Samklang med den sleske Tone, hvori han talte. „Tør jeg tro, at det Suk kom af Længsel efter den Tid, som jeg selv saa svarlig længes efter! Den Stund, da jeg ikke længer skal være næsten som et ringe Tyende i denne Gaard, men er dens smukke Herskerindes lydige og kjærlige Ægtefælle."

„I ved helt vel, Palle Rostrup, at jeg ikke længes efter den Tid," lød Svaret. „Naar jeg tænker paa det, I sigter til, er det for at bede Gud om Styrke til at udholde, hvad jeg ikke kan undgaa, uden at synde mod en hellig Pligt."

„Og Pligten gaar eder for alt, Jomfru Juline! Det gjorde den vel allerede, da I legede Kjæreste med en dum Bondedreng?"

„Jeg var et Barn den Gang."

„I var voxen nok til at haane mig. Det har I kunnet, siden I ikke var større end som saa, og ikke tænkte I paa,

at Ormen, I saa overmodig traadte i Støvet, havde en Braad, som kunde stinge. Nu har jeg det i min Magt at gjøre Gjengjæld."

„Og Gud skal vide, I benytter eder deraf til fulde," sukkede hun.

„Det skal I nødig sige. Var det ikke mig, der besørgede Ligkisten med de gode Kampesten i, og som nu ligger paa Bunden af Solsø, medens Peder Lange sidder trygt i sin egen Kjælder, uden at en Hund gør ad ham? Hvad kan I ønske mere?"

„Hvad jeg har ønsket og endnu i denne Stund ønsker, det ved I. Hjælp min Fader og mig ud af Landet. Kun en fattig Tæreskilling forlanger vi at tage med os, og I maa saa faa Gaard og Gods og alt, hvad vi ejer, og endda skal jeg takke og velsigne eder, saa længe jeg lever."

„Nej, jeg er ingen Nar, og jeg vil nok se den fine, hovmodige Kvinde bøjet helt under min Vilje. I ved, at eders Faders Ære og Liv afhænger af eders fremtidige Opførsel mod mig."

„Glemmer jeg det, er det ikke, fordi I undlader at minde mig derom. Jeg knurrer jo heller ikke mod min Skæbne."

„Men I er ingen glad Brud, og I foragter mig i eders Hjærte!" for han hæftig op.

Hun svarede ikke, men bøjede sig i Tavshed over sit Arbejde, medens han paa ny gav sig til at sysle med sine Brevskaber. Dog lidt efter sankede han dem sammen og stak dem til sig, hvorpaa han stod op og nærmede sig hende med udrakt Haand for at byde „Godnat". Da rejste Hunden sig paa Forbenene, viste Tænder mod ham og knurrede. Han standsede; men hun tog Hunden i Halsbaandet med den venstre Haand og fremrakte den højre, i det hun vendte Ansigtet bort.

„Den Hund skal dø paa vor Bryllupsdag!" sagde han, i det han atter slap hendes Haand og forlod Værelset.

„Stakkels Grip!" sagde hun og klappede Hunden. „Din Dødsdom er altsaa fældet! Lad saa være; jeg har dyrere Liv at frelse end dit." Hunden lagde sit store Hoved i hendes Skjød, hun bøjede sig over den, og Taare paa Taare rullede ned ad hendes Kinder. Hun græd dog ikke over Dyrets Skæbne, men over sin egen, og en lang Billedrække drog sig forbi hendes Sjæls Øje. Hun saa sin friske glade Fortid, og den aldrig glemte eller kølnede Ungdomselskov, og hun saa den bitre Fremtid, hun sandsynligvis gik i Møde ved en

Mands Side, der var nedrig nok til at give hende Valget imellem at række ham sin Haand for Alteret og at se sin

gamle Fader overgivet til en vanærende Død, skjønt hans Brøde kun var et harmfuldt og ubesindigt Ord. Og ret som det Offer, hun havde valgt at bringe, endda ikke var noksom tungt, var hun bleven sat paa en ny Prøve, den haardeste af alle; thi hun havde nylig — men det turde ingen vide — gjenset sin Ungdoms elskede og set ham udviklet til en mandig ridderlig Skikkelse, og hun havde grædt ved hans Bryst og i Betagelsens Øjeblik lovet ham endnu en sidste Sammenkomst. Tiden til denne Sammenkomst var nær, og hun skjælvede af Frygt og Forventning og lyttede efter Snestormens Rasen. Hun sagde til sig selv: „I dette Uvejr vil han ikke komme, og saaledes er det bedst for min Fremtid, bedst for os begge.“ Men i hendes Hjærte hviskede det: „Han kommer dog alligevel! Skulde han, der saa tit har set Døden under Øjne i det vilde Slag, lade sig holde tilbage af en Snestorm!“

Hun forlod den store Stue, hvor kun Palle Rostrups Vilje holdt hende fast, saa længe det behagede ham selv at sidde der. I sit eget hyggelige Jomfrubur søgte hun som saa ofte Ro til at gruble, til at græde og til at bede. Men i Aften havde hun ingen Ro til nogen klar Tanke. Frem

og tilbage gik hun i det snævre Rum, medens hendes Hjærte bankede hørligt i Angest for det, hun lønlig haabede, og i Forventning af det, hun frygtede for.

Det gamle Taarnur over Hoveddøren slog et, og inden Klangen endnu var hendødt, blev en Nøgle ude fra stukket ind i en lille lav Dør, som vendte ud mod Haven og næsten var skjult af et tæt Buskværk. Døren drejede sig paa sine Hængsler og lukkedes igjen, og strax derpaa lød lette Trin op ad den snævre Vindeltrappe. Skridtene tabte sig ved en Dør, der aabnedes, og en ung Mand traadte ind, væbnet med Sabel og Rytterpistoler. Juline var lige paa Nippet til at kaste sig i hans Arme, men hun besindede sig, traadte tilbage og vinkede med Haanden, at han skulde fjærne sig igjen.

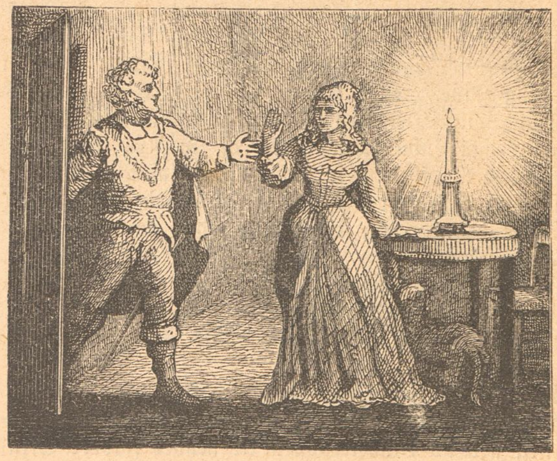

„Gaa, Jakob!“ bad hun. „Det var urigtigt og uforsigtigt, jeg gav dig Lov til at komme. Det kan have onde Følger for os begge.“

„Gode Følger skal det faa, hvis I vil lade mig raade,“ svarede han. „Jeg haaber til Gud, at jeg kan frelse baade eder og eders Fader.“

„Det er jo umuligt.“

„Hør først, inden I dømmer! Flugt er, som I ved, det eneste Redningsmiddel; dog her fra, hvor eders Plageaand vogter paa hvert af eders Skridt, vil det være den visse Fordærvelse at vove eder ud paa de lange Veje, da I snart

vil blive indhentede. Men jeg har i Nærheden fundet eder et Skjulested, hvor ingen vil tænke paa at søge eder. Denne Nat er bekvem til Flugt, og alt er beredt. Det voldsomme Snefog vil have gjort mulige Spejdere trygge og vil inden i Morgen have udslettet ethvert Spor, som Farten kunde efterlade paa Marker og Veje. Ingen fremmed ved, at jeg er i Egnen, og man vil søge eder paa fjærne Veje — søge skarpt vistnok, men Iveren vil tabe sig, naar Eftersøgelsen er forgjæves, og saa, naar Uger er gaaede, giver vi os ud paa den længere Rejse. I Skaane har I Frænder, og jeg har Venner og Kjendinge. Didhen vil jeg følge eder, og naar I og eders Fader staar frelste paa Sveriges Grund, saa maa I sige: „Gaa, Jakob!" og da skal jeg adlyde."

„Frist mig ikke, kjære! Udsigten er saa lys, men Farerne saa mange og store. Ja, var det kun mig, det gjaldt om, kun mit Liv, der vovedes, saa skulde jeg tusend Gang heller vælge dette Offer end det andet, der vil gjøre mit Liv til en eneste lang Pine. Men det er min Faders graa Hoved, der staar paa Spil. Det er hans ældgamle Adelsskjold — snart det eneste, han endnu har i Eje af sin Arv fra gjæve Forfædre —, det skal han se søndertraadt af Bøddelen og derefter lide en vanærende Død. — Og Faren lurer maaske faa Skridt fra denne Dør; thi ikke ved du, om Ondskaben eller Uvejret er stærkest."

„Jeg er forberedt paa alt," sagde han og pegede paa sine Vaaben. „Kun over mit Lig skal nogen Fjende kunne nærme sig eder eller eders Fader, hvis I vil have Tillid til mig."

Det var let kjendeligt, at hun vaklede, og han anvendte sin Overtalelsesevne. Snart laa Kammeret i Mørke, og begge steg ned ad Vindeltrappen til hendes Faders Skjulested.

Faderen var ikke vanskelig at overtale. Hvis det kun havde været Livet, det gjaldt, vilde han ikke kjøbt det med nogen betydelig Opofrelse fra Datterens Side, men det var Vanære, den gamle Herre frygtede. Han gik inden ret længe ind paa Jakobs Plan, og i Nattens Mulm forlod de trende Huset.

De gik igjennem Haven og over den islagte Borggrav hen mod Kanten af Skoven, hvor gamle Henning holdt med en forspændt Slæde. De var dog ikke naaede der hen, da et klagende Hyl lød oppe fra Borggaarden. „Det er Grip!" sagde Juline og standsede. „Den maa vi have med."

„Nej, Jomfru," svarede Jakob. „Det maa vi ikke, thi

den troeste Hund bliver let Forræder mod den, der skjuler sig. Det er heller ikke raadeligt, at nogen af os nu vender tilbage for at hente den."

Hun bøjede Hovedet og tav. Snart sad det lille natlige Selskab i Slæden, og Jakob sagde: „Saa i Guds Navn, Fader! Lad nu Dyrene strække ud."

Men det var lettere sagt end gjort, thi Hennings gamle udmagrede Øg egnede sig ikke til rask Kjørsel lige imod en Snestorm og i dyb Sne. De alkede sig møjsommelig frem gjennem de høje Snedriver. Snart faldt den ene, og snart den anden omkuld, Fader og Søn maatte gaa hver ved Siden

af en Hest og kunde endda ikke holde dem paa Benene. Da man kom op paa den ensomme Hede lød af og til en Ulvs Tuden, og Krikkerne, der sloges af Rædsel ved denne Lyd, prøvede paa at løbe, men kunde ikke og udmattedes end mere af Skrækken.

„Det ser galt ud, Fader!" sagde Jakob. „Lad os spænde Hestene fra og overlade dem til sig selv. Vi to kan vel nok trække Slæden."

„Jeg kan gaa," sagde Peder Lange. „Kan min Datter ikke følge med, kan vi hjælpes ad at bære hende. Paa den Maade kommer vi lettere til Vejende."

„Men mine stakkels Øg kan ikke bjærge sig for Ul-

vene, hvis vi løslader dem her," sagde Henning. „Lad os prøve det lidt endnu."

Saa prøvede de det, men var ikke komne halvvejs til Bratbjærg, da der tæt ved Slæden lød et brølende „Holdt."

Det var Palle Rostrup. Han, der var kommen til Kilholtslund som Snyltegjæst og efterhaanden havde drevet det saa vidt, at han opkastede sig til Fangevogter over Gaardens Herre, frygtede idelig for, at hans Bytte skulde undslippe ham. Han var bleven vækket ved Hundens Hylen og foretog et Eftersyn, hvorved han fandt sin Frygt bekræftet. Øjeblikkelig fandt han paa Raad, i det han bandt en Snor i Hundens Halsbaand og lod sig af Dyret lede paa Spor efter dets Herskerinde. Det var ikke vanskeligt at naa Flygtningene, og Palle greb nu uden Omstændigheder fat i Peder Lange, i det han trak sin Kaarde og sagde: „I Kongens Navn! Nu er du min Fange!"

„Jakob!" raabte Henning. „Hug den Skurk ned eller laan mig din Slire, at jeg selv kan gjøre det."

Der kom intet Svar, thi den unge Mand, som havde nærmet sig til Forræderen, greb ham i Struben og kastede ham næsegrus ned i Sneen, der kvalte det Vræl, som Palle udstødte. I næste Øjeblik blev han kneblet og bagbundet, hvorved den Strikke, han selv havde lagt paa Hunden, ydede god Tjeneste. De andre tre Mænd holdt derpaa en kort Raadslagning, hvor efter Henning vendte Slæden og kjørte tilbage til Herregaarden med Peder Lange og hans Datter. Jakob rejste Palle op og bød ham følge sig. Det var han først ikke ret villig til, men adlød dog snart, thi over for en bestemt Natur var han en fej Kryster.

Under Bratbjærgs Stuehus var der en dyb Jordkjælder, der var udhugget i den med Flintesten blandede Kalksten, som udgjorde Underlaget. Denne Kjælder havde i mange Aar kun været brugt til at henlægge alskens Affald i; men da Jakob tænkte paa et Skjul til Herremanden og hans Datter, bragte hans Moder denne Kjælder i Forslag, og næsten en hel Vinterdag tilbragte hun og hendes Søn og Datter med at tømme den og indrette den til Beboelse. En tarvelig Bolig var det rigtignok blevet, men hverken Peder Lange eller Juline kom til at benytte den, hvilket nu faldt i Palle Rostrups Lod. Jakob fortalte ham uden Omsvøb, at her skulde han bo, indtil Peder Lange var i Sikkerhed. Han skulde forsynes med Mad og Drikke og ikke lide nogen Overlast, naar han forholdt sig rolig; men i modsat Fald kunde

han let udsætte sig for, at Kjælderen blev hans Grav. Palle fandt sig modløs i alt, thi han begyndte at skjønne, at han havde tabt Spillet, i alt Fald indtil videre. — Imidlertid sad Peder Lange paa ny i sin Taarnkjælder under Julines Forsorg; men Godset maatte for øvrigt passe sig selv for det første, da Palle Rostrup, som det hed, hin Uvejrsnat havde givet sig ud paa en længere Rejse.

Vinteren 1680 var haard og langvarig, saa det havde lange Udsigter med den virkelige Flugt. Jakob drog da i Forvejen, for at Midlerne kunde være paa rede Haand, naar Øjeblikket kom, og et Hjem beredt til at modtage de landflygtige. Over de isfyldte Farvande naaede han til Kjøbenhavn, men her faldt det ham ind at gjøre et sidste Forsøg med de omtalte Byttepenge. Han henvendte sig i den Anledning til Generalen for sit Regiment. Denne Mand levede i Kjøbenhavn og var vel anset ved Hoffet.

Generalen kunde godt huske Jakobs Navn og Bedrifter og modtog ham venligt; men da Svenden begyndte at tale om Byttepengene, formørkedes den høje Herres Aasyn, og han trak paa Skuldrene. Rede Penge var ikke for Haanden, sagde han, og det var en egen Sag med Pengene for hint Bytte, da det var et stort Spørgsmaal, om Mandskabet havde nogen Ret til dem. Byttets Værdi var desuden mindre, end man først havde troet, og der var saa mange om at dele den Smule, at der vilde blive ubetydeligt for hver enkelt. Men Jakobs Færd under hele Krigen fortjente Paaskjønnelse, og hvis han vilde slaa den Smule Penge af Hovedet, vilde Kongelig Majestæt nok være tilbøjelig til at vise ham anden Naade. Saaledes var det gaaet flere, som havde udmærket sig i Krigen. Generalen vidste en, som var bleven Tolder, en anden, som var bleven Amtsforvalter, og en tredje havde opnaaet Krigsraads Rang, hvorved det var blevet ham muligt at gjøre et fordelagtigt Giftermaal. — Det var klart, at Generalen ikke gjærne vilde have talt om hine Byttepenge, hvilken saa Grunden dertil kunde være.

Da for der en Tanke igjennem Jakobs Hoved, og han begyndte at tale om Peder Lange, som om han allerede var ude af Landet, men længtes efter at vende tilbage, og at han, Jakob, vilde sætte stor Pris paa hans Benaadning. Generalen blev opmærksom, han spurgte om Synderens Formuesomstændigheder og mere, og stævnede saa Jakob til sig en senere Dag. Han indfandt sig efter Ordre, og Generalen meddelte ham, at han med stor Anstrængelse havde opnaaet

den attraaede Benaadning. Peder Langes Brøde var stor, men da han var en Mand uden politisk Betydning, kunde man dog nok se igjennem Fingre dermed og formilde Straffen til en Bøde af 2000 Rd. Kunde hans Ejendele ikke udbringes til saa meget, saa vilde nok det manglende blive ham eftergivet, og han skulde i alle Tilfælde beholde Ære, Liv og Frihed. Derhos tilsagde Generalen endnu Jakob sin særlige Velvilje og gav ham et Anbefalingsbrev med til vedkommende Amtmand, men tog det Løfte af ham, at han aldrig mere maatte komme og kræve Byttepenge.

I sex Uger havde Palle Rostrup siddet i Kalkkjælderen under gamle Hennings Bevogtning, da en smuk Dag Jakob kom ned til ham.

„I er nu fri, og kan gaa, hvorhen I vil," sagde han, „men først skal I vide, at Peder Lange har faaet fuldstændig kongelig Benaadning for sin Forseelse, saa ham kan I ikke mere skade. Dernæst ønsker jeg at vide Besked om de Penge, der er fundne i eders Gjemmer, og det hosliggende Regnskab, der ikke stemmer med de Regnskaber, I har aflagt til Peder Lange."

„Hvem har vovet at opbryde mine laasede Gjemmer?" spurgte Palle.

„Det har jeg i Kongens Navn og som Herredsfoged her paa Stedet."

„Du Herredsfoged? Du, Jakob Skriverdreng!"

„Ja vel! Og da Peder Lange har anklaget eder i Retten for Bedrageri og Falsk, saa har jeg taget mig den Frihed at lade eders Gjemmer aabne, og der har jeg fundet gyldige Beviser for Anklagen."

„Men ved du ikke, at jeg kan drage dig til Ansvar for ulovlig Indespærring?"

„Det kan I maaske! — I kunde ellers nok have saa megen Opdragelse, at I ikke siger du til eders Herredsfoged! — Om Indespærringen kan vi tale, naar Falsknerisagen er til Ende, for saa vidt der da ikke rejses Spørgsmaal om Skinbegravelsen, I lod iværksætte; men nu er I som sagt fri og kan begive eder, hvorhen I vil for det første. Det var maaske heldigst for eder selv, om I ikke mere lod eder se her i Egnen eller omtalte eders Bedrifter paa Kilholtslund. Farvel, Palle Rostrup! Jeg ønsker eder intet ondt, og det gjør Peder Lange heller ikke."

Palle fulgte det givne Vink og forlod Egnen for bestandig.

Paa en Tid, da Herredsfogder og Birkedommere tit var Bønder, der stundum hverken kunde læse eller skrive, var det intet Særsyn, at den dygtige Korporal kom i denne Stilling, hvilket for øvrigt skyldtes Generalens Brev til Amtmanden. Med Peder Lange gik det saadan, at han maatte sælge det meste af sit Gods for at udrede sin Bøde, men denne blev da ogsaa helt betalt. Inden ret lang Tid gav han nu sit Minde til, at Juline maatte blive Jakobs Hustru, da han fandt, at denne Nedværdigelse af Adelsskjoldet var intet mod den Vanære, der nys havde truet det, ligesom han vel ogsaa skjønnede, at den unge Mand, der havde skaffet ham selv Fred og Frihed og frelst Juline fra en Skæbne, hun holdt for værre end Døden, var en værdigere Brudgom for hende end Palle Rostrup med alt hans Adelskab.

En Taskenspillerspøg.

Mellem de mere bekjendte Taskenspillere mindes Franskmanden Castelli som en stor Spøgefugl. Han havde ofte yderst snurrige Paafund og bekjendtgjorde saaledes en Gang i Staden Anger følgende:

„I Dag den 10. Avgust 1828 vil den første Taskenspiller i begge Verdener, Hr. Castelli, med Mairens Tilladelse ved Forestillingens Slutning

opæde et levende Menneske.

Mærk: For at overbevise det ærede Publikum om, at den Person, der skal opædes, ikke er en Hjælpershjælper, tillader Hr. Castelli enhver iblandt de forsamlede at melde sig for at prøve Experimentet. Desuden tilfalder Aftenens hele Indtægt Byens Velgjørenhedskasse, hvis Hr. Castelli skulde vægre sig ved at anstille Forsøget.“

Hele Byen trængte sig om Aftenen ind i Salen, fuld af Nysgjerrighed, og var under hele Forestillingen ubeskrivelig spændt paa Slutningsakten. Endelig var alt det øvrige til Ende, og Castelli traadte frem og opfordrede frivillige til at komme op paa Skuepladsen. Der kom saa en lang mager Fyr og en lille Tyksak. Castelli sendte den magre tilbage med Ringeagt og valgte sig den fede, der saa ud til at være temmelig enfoldig. Paa et Vink bar nu to Tjenere en umaadelig stor Salt- og Peberdaase frem, hvorpaa Castelli bestrøede det stakkels Slagtoffer med et rigtig tykt Lag Salt og Peber for, som han sagde, at gjøre Maden mere appetitlig. Den tykke nyste og pustede til Forsamlingens ubeskrivelige Fornøjelse, og hans Ansigt forraadte, at han begyndte at føle noget betænkeligt ved sin Stilling.

„Knæl nu ned, min Søn!" sagde Castelli, „og bed din sidste Bøn, nu kan det gaa for sig!" Den stakkels Knøs, der hidtil ikke ret vidste, enten det var Spøg eller Alvor, maatte dog knæle ned og løfte sine foldede Hænder i Vejret. „Nu begynder jeg!" sagde Castelli og bed ham i Tommelfingeren. „Av! av!" skreg Karlen, „tag Dem dog i Agt! De gjør mig jo Fortræd." Synlig forbavset sagde Castelli: „Hvorledes mener Du, min Ven? Du tror maaske, det er behageligt at blive ædt op. Du skriger allerede ved det første Bid. Hvad vil det saa blive til, naar jeg naar op til Hovedet? Men lad os snart gjøre en Ende paa det, jeg er sulten som en Ulv."

Dermed kastede han sig over sit Slagtoffer. Men denne værgede for sig i den græsseligste Forskrækkelse, styrtede endelig ned fra Skuepladsen og løb bort, som om der var Ild i ham. Tilskuerne, der snart havde forstaaet, hvad dette Skuespil var lagt an paa, fulgte hele Forestillingen med umaadelig Latter. Castelli inviterede nu, i Mangel af bedre, den tynde til Gjæstebudet, men ogsaa denne løb forfærdet bort, og Taskenspilleren havde nu holdt sit Løfte, thi det var jo ikke hans Skyld, at der ikke fandtes en i hele Anger, som vilde lade sig spise levende.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, foreløbig indeholdende følgende udvalgte Fortællinger af „Folkets Almanak":

Nr. 1. 12 Fortællinger af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Øre.
— 2. **Kjærlighed og Had**, Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel, m. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.
— 3. **Det ene Fornødne**, af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse**. — **Et Væddeløb**. — **Nisserne i Bjærgby Bakke** af Em. Henningsen m. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset**, fortalt af ham selv m. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.
— 5. **En Gudsdom**, Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom**. Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden**, ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom**, jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.
— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.
— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter**. — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.
— 9. **Spøgelsevognen**, efter en sand Begivenhed fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.
— 10. **Enkens fortabte Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.
— 11. **Ridefogdens Søn**, Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.
— 12. **Et fattigt Hjem**, Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret**. Med 5 Billeder. 10 Øre.
— 13. **Geoachino**. Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Hans**, et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.
— 14. **Skytten paa Hvam**, Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut**. Med 16 Billeder. 10 Øre.
— 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve**. — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.
— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.